

Lovčeva smrt.

(Povest. Spisal St. pl. Orlovič.)

Jesenskega večera se je zbralo v vaški krēmi pri »Zlatorogu« več gostov, iz večine domačih lovcev. Pripovedovali so si dnevne dogodke z lova. Najglasnejši med njimi je bil stari lovec Jošt; vsi so ga pazno poslušali, kajti bil je prvič najpriletnejši lovec v okraju, a drugič je znal mično in prav po lovsko zapletati resnico z neresnico, kakor bi čital z dlani. Baš je končal pripovedko, kako se je boril sam samcat z medvedom, ko vstopi grajski lovec Evstahij.

»Dober večer, Evstahij; ná, pij, kaj je novega v gradu?« nagovori ga Jošt prvi.

»Posebno novega ni nič, le to vem, kje bi se dalo nekaj zaslužiti.« Radovedno se primaknejo vsi lovci k Evstahiju.

»Zaslužka se pač nobeden ne brani, posebno jaz ne, ki pogledam rad kozarcu v dno«, oglasi se zopet Jošt.

»Vsi veste«, nadaljuje Evstahij, »kako škodo napravlja grajščaku tatinski lovec Lipe, kateremu navadno pravijo »krvavi« Lipe, ker pomori vedno največ živalij. Radi tega in še drugih zločinov je razpisano za njegovo živo ali mrtvo glavo petdeset zlatov.«

»Petdeset zlatov!« vskliknejo zamolklo poslušalci.

»Da, petdeset; ali ni dosti? Lovci, potrudite se, dokler je čas.«

»Jaz ga dobim v pesti, ako nikdo ne, ker vem, kje se skriva«, začne Jošt, »te prilike sem že izdavná pričakoval, da naplačam krvavega Lipeta za neko razžaljenje. Nikoli mu tega ne pozabim. Pripovedoval sem v lovski družbi, v katero se je zamešal tudi ta lopov, kako srečen mi je bil lov na divje gosi. Stal sem namreč jesenskega jutra na visoki gori, kar zagaga nad menoj jata divjih gosij; letela je v trikotniku na višek. Ne bodi len, zagrabim dobro nabito puško in pomerim v desno vrsto. »Bum!« razlegne se po gorah in pade mi pet gosij pred noge. To sem jim pripovedoval; vsi so se čudili in mi pritrjevali, ker so poznali mirno roko in ravno oko, le ta zlobnež je pripomnil: »Bežite, bežite! Dobro poznam Jošta, vé o puški ravno toliko, kakor žaba o orehu.« Koga ne bi to razžalilo in razjarilo? A le čakaj, zlobnež, jutri ti pokažem, koliko vem o puški, jutri spoznaš mojo mirno roko in ravno oko. Vidva pojdetá z menoj, polovica nagrade ostane vama. Dečka, kaj pravita?« Rekši se obrne proti dvema mladima lovcema. Na prvo besedo mu obljubita svojo pomoč.

»Krčmar, prinesi vina za vse«, zakliče Jošt, »jutri zaslužim petdeset zlatnikov. Lovci, jutri pridite zopet semkaj, da se pogostimo, petdeset zlatnikov, to ni malo!«

»Veš kaj bi ti svetoval, Jošt? Prepusti to drugim mlajšim, ti si že prestar za tako gonjo, pa tudi ne spodobi se to za-te, starega moža«, reče krčmar, postavivši na mizo polno steklenko.

»Kaj? Pazi se jeze starega lovca! Ali ne veš: star lovec velja za deset mladih!« seže mu Jošt nevoljno v besedo. »Pijta, dečka, napijta se poguma. Zgodaj se napravimo na pot; ne, nikoli ne odpustim krvavemu Lipetu, temu lupežu. Jutri, lovci!« Jošta je spravilo rujno vince skoro v najboljšo voljo. Kakor le ob izrednih prilikah, vzal je kozarec v roko in se postavil na sredo sobe. Tu je zapel svojo najljubšo pesen in se mrdal primerno vsebini:

V kozarčku vrtijo besneče
 Duhovi se vinski okrog,
 Da peni se vince rudeče,
 Da iskre leté jim od nog.

Z očesom pogledam prijaznim
 Kozarček do roba nalit,
 Potem ga veselo izpraznim,
 Da rosa zalije mi vid.

Nebesom dobrotnim v zahvalo
 Na višek obračam oko:
 Kako bi živeti se dalo,
 Ko kaplje bi te ne biló?

»Dobro, vrlo!« zakličejo mu h koncu lovci. Veselja ni bilo ne konca, ne kraja. Nagledati se niso mogli šaljivega Jošta, ki jim je še mnogokaj smešnega povedal in pokazal. Pozno v noč so se vračali domov. —

Na vse zgodaj so lezli naslednje jutro trije lovci v gore. Gosta megla, da bi jo lahko ščipal, prepregala je vso pokrajino. Precej časa že hodijo po dokaj strmem potu; slednjič pokaže Jošt svojima spremljevalcema ono zatišje, kjer bi utegnil biti krvavi Lipe. Dá jima potrebna povelja, kako naj čakata tatinskega lovca, kaj naj storita, če ga ugledata itd. Sam pa koraka dalje z napeto puško. Mrazilo ga je po vsem telesu. Kdo vé, ali iz strahu za lastno življenje, ali zato, ker je bilo res mrzlo. »Človeka ustreliti«, tudi s to mislijo se ni mogel udomačiti. Noge so mu čimdalje težje, dvom in odvrtačoče misli ga trapijo. »Človek je le človek, ustvarjen po božji podobi, kakor ti.« Jel se je kesati, najrajši bi se vrnil. Ali kaj porekó tovariši? Pobožne misli so se mu vsiljevale najbolj. Zamišljen koraka dalje. Hipoma počí strel. Vzgame se. Kdo je ustrelil? Obstoji na ozki stezi in posluša. Okamení, ko razloči peketanje divjih kozlov. »Cela čreda jih je in nekdo jih podi baš proti meni. Morda krvavi Lipe!« Pogleda okrog sebe. Na levo in desno globok prepad, pred njim in za njim ozka in strma steza. »Kozli se pridrvijo in me pahnejo v prepad«, ta misel ga tako vzburi, da odhiti v najhitrejšem teku nazaj. Preplašen obstane na strmi skali in se ozre, v tem počita dve puški.

»Moj Bog«, vzdahne in pade po skali. Skoro prihitita oba lovca. Kako se prestrašita, zapazivši Jošta mrtvega pred seboj. O nesrečne pomote! Nekdo je bežal, in mislila sta, da je krvavi Lipe.

Tisti večer je prihitelo posebno dosti gostov v krčmo pri »Zlatorogu«. Pijača jim ni dišala, mrko so zrl pred-se. Tiho in mirno je bilo, govorili so malo, saj ni bilo med njimi dobrovoljnega in glasnega Jošta.

»Kdo bi si mislil? Včeraj nas je tako vabil, mi smo prišli, a njega ni!« vzdihne prvi lovec.

»Bil je dobra duša. Molitve in cerkve se ni ogibal; res, včasih je malo več pil, a ni počenjal nič nedostojnega. Veselega hlapca ima Bog rad. Da bi le res bilo! Bog mu daj dobro!« pristavi drugi

»Morebiti se je še pred smrtjo premislil in s popolnim kesom izbrisal svoje maščevalne misli. Upajmo najboljše«, spopolni še tretji. — Tudi krvavemu Lipetu ni ostala neznan Joštova smrt in ga je močno pretresla, ker od tistega časa niso nič več slišali ljudje o njem. Pravili so, da je pobegnil na Turško.

Povesti iz avstrijske zgodovine.

(Piše Al. Stroj.)

IX.

Maksimilijan I.

Seta 1490. je bival Maksimilijan v Inomostu na Tirolskem pri strijcu nadvojvodi Sigismundu, ki ga je odločil za svojega naslednika. Velikonočni ponedeljek je šel z nekaterimi lovci in služabniki na lov. Večkrat je bil že drzni vitez v veliki nevarnosti, mnogokrat se mu je nasproti valilo kamenje, ali bi ga bili skoraj podsuli plazovi, toda vselej se je srečno vrnil z lova. Isti dan pa je prišel v tako nevarnost, da se je le čudežno rešil.

Svoje spremstvo pusti Maksimilijan v dolini in se napoti sam s samostrelom na rami in opiraje se na gorjačo na strmi hrib. Dolgo že hodi. Kar ugleda majhno dolinico in notri četo divjih koz. Pa tudi divja koza, ki je bila na straži, začuti ga takoj, stegne vrat, dá znamenje drugim živalim in v silnem teku se spusti čreda čez pečine naravnost proti Maksimilijanu. Se nekaj skokov naj bi bile naredile živali in dohitele bi bile drznega lovca in ga pahnile v silen prepad. Maksimilijan spozna nevarnost, ozre se okolu sebe in z junaško srčnostjo preskoči prepad. Pred divjimi kozami je varen, toda s kraja, kamor je stopil, ne more nikamor več. Zašel je na takozvano »Martinovo steno«, ki je pred goro Solstein. Nazaj črez prepad ne more skočiti, ker je oni kraj višji, kakor svet, kjer stoji. Prvikrat v svojem življenju strepeta Maksimilijan. Zatrobi na lovski rog, pa samo odmev iz prepada mu doni na ušesa. Sedaj povzdigne roki in srčno prosi Božje pomoči. Ko se ozre zopet v dolino, prikaže se mu čudovit prizor. Ljudje sicer niso čuli njegovega lovskega rogu, a opazili so, da je na Martinovi steni lovec, da je ta nesrečni lovec — Maksimilijan. Kakor blisk se je raznesla novica po okolici in ljudstvo je hitelo pod hrib. Sedaj začuje Maksimilijan tožen glas zvona sem od Zirlske cerkve. Duhovnik v belem koretlju nese sv. mon-